Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 106 Vineri 21 Aprilie 1939
16 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Una sută de ani dela nașterea Regelui Carol I

(20 Aprilie 1839 — 20 Aprilie 1939)

Cu cât timpul trece, figura marilor personalități, ce au avut un rol de întâiul ordin în viața și dezvoltarea națiunilor, capătă un relief mai strălucit. Dacă contimporanii n'au putința să definească și să caracterizeze personalitățile din epoca lor, cu o deplină obiectivitate, explicația o găsim în faptul, că ei au fost supuși influențelor opiniilor variate asupra evenimentelor și a oamenilor.

Astăzi, când se împlinesc o sută de ani de la nașterea primului rege al României, putem judeca cu toată obiectivitatea, impusă de trecerea timpului, opera săvârșită de Carol I, întemeetorul dinastiei noastre, devenită națională și al României moderne.

Misiunea Lui a fost pe cât de mare, pe atât de grea și plină de răspundere. Cum a îndeplinit-o? Nu numai prin alesele Lui însușiri politice și morale, prin înțelepciunea Lui, prin voința Lui continuu manifestată și prin temperamentul Lui echilibrat și cumpănit; dar, mai presus de toate, prin înalta concepție ce a avut-o despre misiunea Sa.

In primăvara anului 1877, atunci când România mică, aflată sub suzeranitatea Turciei, a trecut prin momente de grea cumpănă, căci trebuia să ia o hotărîre gravă, ce putea fi salvatoare, dar și primejdioasă pentru soarta sa, instinctul național ne poruncea să intrăm în războiul balcanic, împotriva imperiului otoman, spre a câștiga independența, — în fața Adunării legiuitoare, convocată în sesiune extraordinară, în ziua de 14 Aprilie a acelui an, tânărul domnitor Carol I, după ce a anunțat intervenția armată a României, a pronunțat aceste cuvinte:

„IN INDEPLINIREA ACESTEI SFINTE DATORII" — apărarea intereselor supreme ale țării — „FIE BINE INCREDINȚATĂ ȚARA MEA, CĂ VOI ȘTI A PLĂTI CU PERSOANA MEA".

Aceste cuvinte au dezvăluit o superioară concepție despre rolul și misiunea Sa de Suveran și conducător de oaste, în acele vremuri de grea cumpănă, pe care domnitorul Carol a înțeles să o traducă într'o formulă lapidară, cu un conținut etic, ce reamintește definiția dată de Carlyle eroului.

„Voi ști a plăti cu persoana mea", — a fost angajamentul solemn în fața reprezentanților legali ai țării, pe care l-a luat tânărul domnitor de a se sacrifica pe sine pentru îndeplinirea unei acțiuni impusă, nu numai de împrejurări, dar de adânca înțelegere a misiunii sale istorice și a intereselor superioare ale poporului românesc, ce nu putea rămâne în stare de vasalitate. Nici mândria domnitorului Carol nu-i îngăduia o situație subalternă, nici proectele sale de refacere și de renaștere a țării românești nu se acordau cu acea umilitoare suzeranitate nominală.

Războiul independenței, victorios pentru noi, ne-a redat încrederea în forțele noastre creatoare.

Era de renaștere a început. Inălțată la rangul de regat independent, România, sub domnia Regelui Carol I, a trecut printr'o mare transformare în ordinea socială, politică, economică și culturală. Prin reformele ce s'au înfăptuit, în toate direcțiile; prin impulsul ce s'a dat energiilor constructive și prin politica pozitivistă, bazată pe continuitate, s'au putut înregistra progrese uimitoare în câteva decenii, dacă ținem seama de stările de fapt din trecut.

Această operă de refacere, de renaștere și de consolidare, n'a fost de sigur ușor de îndeplinit, deoarece mijloacele financiare ale statului erau modeste, organizarea serviciilor publice lăsa mult de dorit și moravurile tradiționale împedecau transformări într'un ritm mai viu. Grație înțelepciunii, tactului și simțului său de prevedere, Regele Carol I, ajutat de patriotismul sfetnicilor Săi politici, ai celor două partide organizate pe baza unor programe naționale progresive și având încrederea deplină a poporului român, a putut înfăptui opera de refacere, de renaștere și de consolidare.

In asemenea condiții, Regele Carol I a putut, în 1913, când evenimentele din Balcani au reclamat o nouă și decisivă intervenție armată a României, pentru pacificare și stabilirea unei ordine noi, în această parte atât de zbuciumată a Europei, să spună că „glasul României va fi ascultat".

Și glasul României a fost ascultat.

Apariția soldatului român, pentru a doua oară, în timpul glorioasei domnii a Regelui Carol I, în câmpiile Bulgariei, ca element regulator al păcii, a asigurat țării prestigiul și poziția ce i se cuvenea.

Așa am putut, după dispariția marelui Rege, întemeetor al României moderne, să realizăm, sub domnia urmașului Său, Ferdinand I, România Mare de astăzi în frontierele sale etnice firești. Acestea sunt și vor rămâne definitive, căci ele cuprind patrimoniul nostru național, pe care sub conducerea fermă a M. Sale Regelui Carol al II-lea, urmașul celor doi mari Suverani și depozitarul acestei sacre moșteniri, îl vom menține și apăra totdeauna cu prețul supremelor sacrificii, împotriva oricui ar îndrăzni să-l știrbească.

FOTO „JULIETTA"

REGELE CAROL I

(Citiți în paginele 3, 5, 7, viața și opera Intemeitorului Dinastiei și Statului Român)

Intemeietorul Statului Român modern

de AL. GREGORIAN

Se rotunjește astăzi un veac dela nașterea celui dintâi rege al României.

Fiu al principelui Carol Anton de Hohenzollern, guvernatorul provinciei renane și al Josefinei de Baden, Carol I s'a născut la Sigmaringen în anul 1839, Aprilie 20. Familia Sa, de străveche viță domnească, cu o glorioasă tradiție militară și cu o educație severă prusiană, se înrudea deaproape cu casele de Braganza, de Coburg, cu regii Prusiei din spița franconiană și cu aproape toate familiile principiare din celelalte state germane, având deasemeni legături prin căsătorie cu regele Portugaliei, Don Pedro V și cu Albert I al Belgiei. Bunicul lui Carol I, principele Karl Anton Friedrich Meinrad Fidelis de Hohenzollern-Sigmaringen, a fost căsătorit cu o principesă Murat, fiica unuia din cumnații lui Napoleon I, mama sa, principesa Josefina de Baden, având și dânsa sânge francez ca fiică a frumoasei doamne Stephanie de Bauharnais, adoptată, cum se știe, de marele Bonaparte, sub titlul de „Alteță Imperială" și „fiică a Franței".

Moștenitor al blazonului și al austerității suabiene și coborâtor dintr'o subțire vână franceză, Carol I împăca astfel în dânsul toate însușirile unui comandant integru și brav cavaler de arme, cu finețea, gustul distins al nuanțelor și al ascensiunilor spirituale care caracterizează și complectează atât de fericit cele două rase de veacuri adversare pe Rin și concurente la titlul hegemonial în Europa.

Crescut la curțile Prusiei și ale Franței, cadet și ofițer de dragoni, apoi student în litere și istorie la Universitatea din Bonn, el se dovedi un prinț serios, muncitor și demn de rangul și de prestigiul familiei de Hohenzollern. Severul Carol Anton, tatăl, era mulțumit și mândru de fiul său.

Regele Prusiei, Wilhelm I, îl privea cu afecțiune. Impăratul Napoleon al III-lea îl iubea. Bismark îi arăta un interes deosebit.

In 1864, izbucnind războiul între Prusia, Austria și Danemarca, prințul obținu îngăduința regelui să meargă pe front, unde se distinse la asaltul redutelor dela Düppel și învață lucruri cari mai târziu îi vor fi de mare folos și-l vor acoperi de glorie la Grivița și la Plevna.

In 1866, Ion Brătianu îl invită în numele guvernului provizoriu să ia tronul vacant al Principatelor Românești și îl aduse în țară într'ascuns, pe un vapor austriac, sub un nume fals de Karl Hettinger și cu pașaport elvețian. Avea 27 de ani prințul, o frumoasă experiență politică, o cultură serioasă, energie și multă pasiune creatoare.

Țările noastre erau în această vreme vasale Sublimei Porți, sărăcite de bir și jaf fanariot, cu o organizație socială rudimentară și cu o viață politică agitată. Ideile liberale ale Occidentului, diformate și exagerate de o mentalitate precară a păturei conducătoare, peste care se încrucișau intrigile și interesele străine,

(Continuare in pag. 3-a)

Misiunea comercială engleză sosește la 24 Aprilie in România

Comunicatul ministerului de comerț britanic

Londra, 18 (Rador). — Ministerul de comerț a dat Marți seara publicității următorul comunicat:

„Ministrul de comerț a anunțat în ședința Camerei Comunelor din 4 Aprilie că sir Frederick Leith-Ross, primul consilier economic al guvernului britanic, va pleca cu o misiune în România, pentru a duce conversații cu autoritățile române în scopul de a găsi mijloacele menite să promoveze schimburile comerciale anglo-române.

S'au făcut pregătiri pentru ca misiunea britanică comercială să sosească în România Luni, 24 Aprilie.

Sir Frederick Leith-Ross va fi însoțit de mai multe persoane oficiale din departamentul garantării creditelor de export, din ministerul de finanțe, din oficiul de clearing anglo-român și din ministerul comerțului extern".

Importante convoiuri militare germane vor trece prin protectoratul Boemiei

Populația invitată să se aprovizioneze cu pâine pentru o săptămână

Praga, 18 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite:

Numeroase afișe au fost lipite pe stâlpi și ziduri, invitând populația să se aprovizioneze cu pâine pentru cel puțin o săptămână, dat fiind că urmează să treacă prin protectorat importante convoiuri militare cari vor avea drept de prioritate la pâine.

Raporturile româno-germane

Ministrul de externe al României se află de Marți la prânz în capitala Reichului, oaspetele oficial al guvernului german.

Am arătat într'un precedent articol însemnătatea acestei vizite, considerată din punct de vedere al raporturilor româno-germane, pe planul economic în primul rând, și privită în lumina obiectivelor permanente ale politicei noastre externe care au fost de atâtea ori afirmate și totdeauna confirmate de acțiunea noastră diplomatică: bune raporturi cu toate statele, politică de destindere și de colaborare leală, păstrarea neștirbită a suveranității noastre absolute și integritatea teritorială actuală a țării. Orice acțiune diplomatică, orice manifestare de bunăvoință, orice colaborare și orice sprijin care se încadrează în aceste principii nestrămutate cari alcătuesc ideologia politicii noastre externe sunt primite de opinia publică românească cu satisfacție, fiindcă ele corespund nu numai intereselor permanente ale neamului românesc, ci și tradiției noastre, istoriei noastre, situației noastre geografice și speranțelor noastre pentru viitor.

Invitațiunea adresată ministrului de externe român de guvernul Reichului intrând în cadrul acestui fel de manifestațiuni diplomatice, lumea românească așteaptă cu încredere ca rezultatul vizitei d-lui Gafencu la Berlin să fie o comună contribuție la acțiunea de pace europeană în general și la o consolidare, mai temeinică și mai conformă cu interesele lor reciproce, a relațiunilor economice româno-germane.

Nu se poate tăgădui gravitatea crizei internaționale în momentele actuale. Dar tocmai de aceea vizita ministrului nostru de externe la Berlin și călătoria d-sale în celelalte capitale europene: Bruxelles, Londra, Paris și Roma, apar ca o nouă contribuție a României la opera de împăciuire internațională. România duce și de data aceasta prin mijlocirea ministrului ei de externe cuvântul ei de pace, lămurind pe toată lumea asupra adevăratelor ei intenții și făcând să se știe că e gata să întindă o mână prietenească tuturor acelora cari, respectându-i cu sfințenie frontierele, înțeleg să colaboreze cu dânsa în limitele posibilităților și intereselor ei, la o acțiune de temeinică așezare a raporturilor dintre state.

Intre Germania și România — dacă se exclud diferențieri naturale datorite însuși caracterului național al fiecăruia dintre cele două popoare și cu respectul reciproc al ideologiei politice interne a fiecăruia dintre cele două state — nu există nici un motiv ca să nu se desvolte raporturi normale amicale și folositoare ambelor țări pe tărâmul cultural, economic și politic.

Inainte de războiul mondial, atunci când neamul românesc nu era încă unit și când deci potențialul lui economic și politic nu ajunsese la desvoltarea de azi, existau între România și Germania legături cari satisfăceau interesele lor economice și financiare și cari complectau nevoile lor reciproce. Capitalul german, competința germană, găseau chiar în România mică debușeuri importante, câmpuri de activitate folositoare, după cum produsele românești își găseau o activă piață de consumație în cuprinsul Germaniei. Acele legături de natură economică au determinat chiar pe terenul politic raporturi destul de strânse cari, dacă au încetat când a sunat ceasul ca România să-și realizeze idealul ei național, n'au putut lăsa în locul lor sentimente de [illegible]ilitate, fiindcă opinia publică [illegible]nană, care se dovedește ast[illegible]ăzi de legată de principiul unității naționale, nu putea și nu poate tăgădui națiunii române dreptul de a se desvolta la rândul ei pe temeiul aceluiaș principiu.

Posibilitățile creatoare atât de desvoltate ale economiei germane pot găsi cu atât mai mult astăzi, în România Mare, debușeuri cu mult mai vaste, terenuri de complectare cu mult mai întinse decât în trecut, folosind în acest fel și producției românești, a cărei intensificare este în raport direct cu posibilitățile de consumație pe care le oferă diferitele piețe străine.

România de astăzi, prin situația ei geografică, prin avuțiile ei naturale, prin varietatea acestor avuții, prin arterele ei de viață internațională și prin însușirile incontestabile ale poporului ei, sobru, moderat și muncitor, poate oferi oricărei colaborări compensatoare și leale, câmpuri de activitate comună din cele mai intense și mai folositoare.

Desigur că ministrul nostru de externe, cu prilejul conversațiunilor ce va avea la Berlin, va examina cu cei în drept această problemă a punerii în practică a recentului acord economic româno-german.

Dar într'o atmosferă de încredere reciprocă raporturile între două țări pot găsi și alte terenuri de desvoltare. Astfel în domeniul cultural au existat totdeauna legături între România și Germania. O bună parte a tineretului român dinainte de războiu și-a făcut educația în școlile superioare germane și mulți dintre tinerii noștri de azi își complectează studiile superioare în Germania. Scriitori de valoare, cari cinstesc literatura română și oameni de știință cu cari ne mândrim, și-au cultivat spiritul la izvoarele literaturii și

(Continuare in pag. 2-a)

D. SIDOR A DEMISIONAT DIN GUVERNUL SLOVAC

Bratislava, 18 (Rador). — *Corespondentul agenției „D.N.B." transmite:*

D. Sidor, ministru de interne, care a fost desemnat pentru o misiune specială foarte importantă, și-a prezentat demisia. Ea a fost acceptată.

Dr. Tuka, vice-președintele consiliului slovac, a luat conducerea ministerului de interne.

xXo●oXx

Sir Robert Vansittart a sosit la Paris

Paris, 18 (Rador). — **Sir Robert Vansittart, primul consilier diplomatic al guvernului britanic, a sosit la Paris.**

xXo●oXx

Regele sportiv

Regele Gustav al Suediei, un mare jucător de tennis, cu toată vârsta înaintată, profitând de vizita sa la Paris, a făcut o partidă

SCRISORI DIN LONDRA

ANALIZAREA SITUAȚIEI

de AUGUR

Londra, Aprilie

D. Chamberlain a lăsat să se înțeleagă precis, în discursul său, că socotește cuminte de a continua să dea Ducelui beneficiul îndoielii în ce privește sinceritatea declarațiilor sale repetate în favoarea păcii în bazinul Mediteranei.

Ințelepciunea acestei atitudini față de Duce, cu toate contraindicațiile cari nu lipsesc, desigur, e confirmată de tot ceeace știm despre tensiunea din interiorul axei Berlin-Roma. Intr'un precedent articol am făcut aluzie la existența probabilă a unei oarecari nemulțumiri a d-lui Hitler față de d. Mussolini, ca o urmare a acțiunii Ducelui în Albania. Ne-am gândit mult la acest punct important și noui indicații parvenindu-ne de atunci revenim cu amănunte.

Am crezut că nemulțumirea d-lui Hitler față de d. Mussolini se datora faptului că acțiunea în Albania a fost deslănțuită de Roma, fără consultarea Berlinului. Totuși, credem acum că e foarte probabil că contrarietatea hitleristă se datorește faptului că d. Mussolini n'a voit să uzeze de chestiunea albaneză, spre a face din ea pretextul unei certe cu Marea Britanie. Există motive serioase, în adevăr, pentru d. Hitler de a dori ca Italia să fie angajată într'un conflict cu Marea Britanie, înainte ca Germania să intre ea însăși în ac-

(Continuare in pag. 2-a)

Românismul in Balcani

de N. BATZARIA

Ocuparea Albaniei de către Italia a făcut, între altele, să se vorbească din nou despre elementul românesc aflător în statele Peninsulei Balcanice și în deosebi despre situația de până acum și rolul la care sunt chemați în viitor frații noștri de sânge din cuprinsul teritoriului albanez. Prezența în noul guvern albanez a d-lui Anton Becea, român crescut la școala română și în spirit naționalist, poate fi socotită ca o chezășie că, din punctul de vedere al drepturilor culturale și religioase, românii vor avea parte de un tratament mai bun decât il avuseseră în anii din urmă.

Să mi se îngădue aci informația, că d. ministru Becea îmi este personal bine cunoscut. Am avut doar cinstea să-i fiu timp de câțiva ani profesor la fostul liceu român de la Bitolia. Imi aduc și acum aminte cum la ședințele societății culturale „Dumitru Bolintineanu" a elevilor liceului, tânărul și harnicul elev Becea, originar din orașul Elbasan, citea interesante și documentate monografii despre românii din Albania, despre situația preponderentă pe care, sub raportul economic, românii o aveau în orașele și porturile albaneze, despre năzuințele și luptele lor, etc.

Lămurim că, pe atunci, Albania era o provincie, care făcea parte din Turcia Europeană, iar administrația turcească era cu totul străină de orice preocupări de desnaționalizare a elementelor alogene.

(Continuare in pag. 2-a)